

2. Dlubacz W. O kulture filozofii. Zagadnienia podstawowe. Przedmowa M. A. Krąpiec / Włodzimierz Dlubacz – Lublin, 1994. – 182 s.
3. Сербский Н. Творения святителя Николая Сербского (Велемировича). Охридский пролог, январь, февраль, март / Николай Сербский. – М.: Паломник, 2008. – 432 с.
4. Сліпий Й. Віра і наука / Йосиф Сліпий – Рим: В-во оо. Салезіан. –1990. – 50 с.
5. Шевченко Т. Кобзар / Тарас Шевченко – К.: Дніпро, 1994. – 687 с.
6. Сліпий Й. Заповіт Блаженнішого Патріарха Йосифа Сліпого / Йосиф Сліпий // Патріарх Йосиф Сліпий. Ісповідник віри. Методичний посібник. – Л.: 2002. – С. 27–46.

**УДК 94 (477): 262.12 Сліпий
Петровський О. М.,**
канд. іст. наук, доцент,
директор ТОКІППО

ЙОСИП СЛІПІЙ – ПРИКЛАД НАЦІОНАЛЬНОГО ПАТРІОТИЗМУ ТА СЛУЖІННЯ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДУ

Багато дослідників, хто вивчав життєвий шлях та наукову й духовну спадщину патріарха УГКЦ Йосипа Сліпого, відзначали багатогранність його особистості, в якій поєдналися науковець, богослов, керівник академічних і наукових інституцій, проповідник та ісповідник віри [1 – 2].

Своїм життям і служінням Йосип Сліпий не завжди знаходив порозуміння й підтримку з боку окремих ієрархів, особливо з питань автономії та офіційного запровадження патріархату УГКЦ, і щодо останніх інколи піддавався критиці, в т.ч. дуже жорсткій з боку Папи. Проте, ми можемо з повною мірою відповідальності стверджувати, що тема патріархату української церкви не була випадковою в діяльності видатного діяча Католицької Церкви. Йосип Сліпий як патріот свого Краю та свого народу вважав це питання принциповим і надзвичайно важливим для згуртування українців як нації та утвердження і зміцнення української державності. На цій патріотичній щодо українців та України хвилі Патріарх залишався до останніх днів свого земного шляху [3].

Треба відзначити, що Йосип Сліпий був національним патріотом у всі періоди свого свідомого життя. Так він дбав про поширення рідної мови не лише у побуті українців Галичини, але й як мови науки, зокрема богослов'я [4]. За його ініціативи та значних організаційних зусиль було створено кілька видань українською мовою. До того ж, як організатор і опікун академічних інституцій, наприклад, Греко-католицької богословської академії у Львові (1928), ректор Йосип Сліпий дбав про викладання навчальних дисциплін українською мовою. У своїй науковій діяльності він також часто послуговувався українською мовою, хоч добре знав кілька інших мов.

Йосип Сліпий дбав про збереження української культурної спадщини, зокрема й тоді, коли був членом кураторії Українського національного музею у Львові (з 1926 р.) і сприяв формуванню збірки ікон, а також науковому опису, реставрації та зберіганню унікальної колекції.

Голова правління Фондації “Справа Патріарха Йосифа” о. Андрій Романків свого часу написав: “Ціле своє життя, не втрачаючи надії навіть у найважчі часи для нашого народу, Блаженніший Патріарх Йосиф жертвував на вівтар служіння Богові та Україні. Будьмо достойними спадкоємцями Його безсмертної справи” [3]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ярослав Пелікан. Ісповідник віри між Сходом і Заходом / Портрет українського кардинала Йосифа Сліпого. Київ: “Варта”, 1994. – 303 с.
2. Андрій Михайленко. Римська одісея Йосипа Сліпого із радчнської неволі. – 17.02.2012.
3. Блаженніший Патріарх Йосиф Сліпий. Заповіт. – Тернопіль: “Джура”, 2010. – 48 с.
4. див., напр.: Блаженніший Патріарх Йосиф Сліпий. Віра і наука. – Тернопіль: Джура, – 2011. – 56 с.

УДК 262.12 (477) Сліпий

Свідерський Ю. Ю.,

канд. істор. наук, доцент кафедри змісту і методик
навчальних предметів ТОКІППО

ДІЯЛЬНІСТЬ ЙОСИФА СЛІПОГО ЩОДО СТВОРЕННЯ ПАТРІАРХАТУ УГКЦ

Тема піднесення статусу Української греко-католицької церкви до рівня патріархату лишається актуальною. Її обговорюють як рядові віруючі, так і політики. При цьому нерідко звучать звинувачення на адресу нинішніх ієрархів Церкви у невиконанні заповітів Йосифа Сліпого. Так, А.Лозинський, доктор права у США, багатолітній голова Світового конгресу українців, вважає, що нинішні ієрархи УГКЦ «забули Патріархат та Патріарха» [2]. А в українській пресі звучали заклики не чекати милості від Риму, а поставити його перед фактом проголошення Патріархату [4].

В умовах нашого поліконфесійного суспільства, в якому перманентно звучить ідея Всеукраїнської помісної автокефальної православної Церкви, створення греко-католицького Патріархату на думку багатьох дослідників, очевидно, відіграло б стимулюючу роль, стало б прикладом для віруючих православних громад і спростило згодом процес об'єднання двох українських Церков – Православної та Греко-католицької.

Однак процес заснування таких всеукраїнських церковно-релігійних центрів наштовхується на ряд перешкод. У пропонованих тезах ми свідомо абстрагуємось від розгляду та аналізу внутрішніх причин – канонічних, економічних, психологічних, особистісних тощо, які гальмують рух до створення патріархату. Маємо на меті розглянути лише зовнішні – міждержавні та міжцерковні.

Досліджуючи винесену у заголовок тему, ми спирались на документальну базу із двох основних джерел – спогадів та заповіту митрополита Й.Сліпого [1] та документів органів державної безпеки СРСР, зібраних та опублікованих вітчизняним дослідником В.Сергійчуком [3]. Зрозуміло, що для повного розкриття проблеми створення патріархату УГКЦ бракує ще одного важливого історичного джерела – матеріалів римської курії, до яких ми не маємо доступу.

На початку ХХ ст. в умовах світової війни Папа Пій Х наділив Митрополита греко-католицької Церкви А. Шептицького патріаршими правами над Україною і Росією, але без надання йому патріаршого титулу.

З донесень агентів КДБ СРСР довідуємось, що ідея створення всеукраїнського церковного центру – патріархату – очевидно обговорювалась в колі найближчого оточення митрополита А.Шептицького. Зокрема, один із цього оточення, впливовий греко-католицький проповідник і публіцист Г.Костельник вживав цей термін ще у березні 1945 р. Згідно доносу агента КДБ, доктор Г.Костельник у приватній розмові з ним сказав: «Якби радянська влада створила український патріархат, але не під керівництвом російської православної церкви, а